

KOMENTÁŘ

4. 4. 2022

Důchody v Jihomoravském kraji v roce 2021

Na konci roku 2021 v Jihomoravském kraji pobíralo některý z důchodů téměř 327 tisíc osob, z toho 264 tisíc osob pobíralo starobní důchod, popř. starobní důchod se souběhem s vdovským či vdoveckým důchodem. Průměrná výše samostatného starobního důchodu dosáhla částky 15 280 Kč, samostatný starobní důchod mužů činil 16 702 Kč a důchod žen 13 994 Kč. Mezi příjemci starobního důchodu bylo v prosinci minulého roku i 102 osob ve věku 100 a více let.

Mezi osobami pobírajícími některý z důchodů v Jihomoravském kraji na konci roku 2021 převažovaly ženy. Jejich podíl v minulých letech přesahoval 60 % z celkového počtu důchodců, ale postupně se snižoval a v letech 2020 a 2021 činil shodně 59,1 %. **V roce 2021 tak bylo mezi příjemci důchodů 192,8 tis. žen a 133,7 tis. mužů.** Počet mužů i žen se meziročně snížil – u mužů o 649, u žen o 1 361. V porovnání s rokem 2016 počet mužů pobírajících některý z důchodů vzrostl o 2,3 tis., počet žen poklesl o 3,6 tis.

Tab. 1 Příjemci důchodů v Jihomoravském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Důchody celkem	327 831	328 649	329 359	329 951	328 546	326 536
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	265 643	266 644	267 495	268 138	266 668	264 474
starobní poměrný ¹⁾	975	885	819	783	787	779
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	21 614	21 095	20 451	19 936	19 369	18 989
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	9 508	9 749	9 999	10 231	10 476	10 679
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	22 831	23 343	23 890	24 321	24 696	25 010
vdovský celkem ²⁾	62 117	61 373	60 672	60 107	59 171	58 880
vdovecký celkem ²⁾	10 569	10 588	10 545	10 520	10 511	10 537
sirotčí	4 018	3 906	3 885	3 869	3 934	4 043

¹⁾ příjemci důchodu vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ příjemci vdovských/vdoveckých důchodů vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

Tab. 2 Průměrná výše důchodů v Jihomoravském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Důchody celkem	10 873	11 219	11 727	12 749	13 683	14 528
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	11 328	11 719	12 279	13 331	14 343	15 280
starobní poměrný ¹⁾	4 376	4 402	4 603	5 334	5 847	6 141
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	10 375	10 630	11 058	11 903	12 739	13 458
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	6 776	6 948	7 224	7 945	8 539	8 950
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	5 895	6 017	6 227	6 875	7 394	7 674
vdovský celkem ²⁾	11 955	12 338	12 899	14 115	15 119	16 086
vdovecký celkem ²⁾	13 435	13 894	14 559	15 866	17 007	18 148
sirotčí	5 815	6 027	6 301	7 012	7 606	7 954

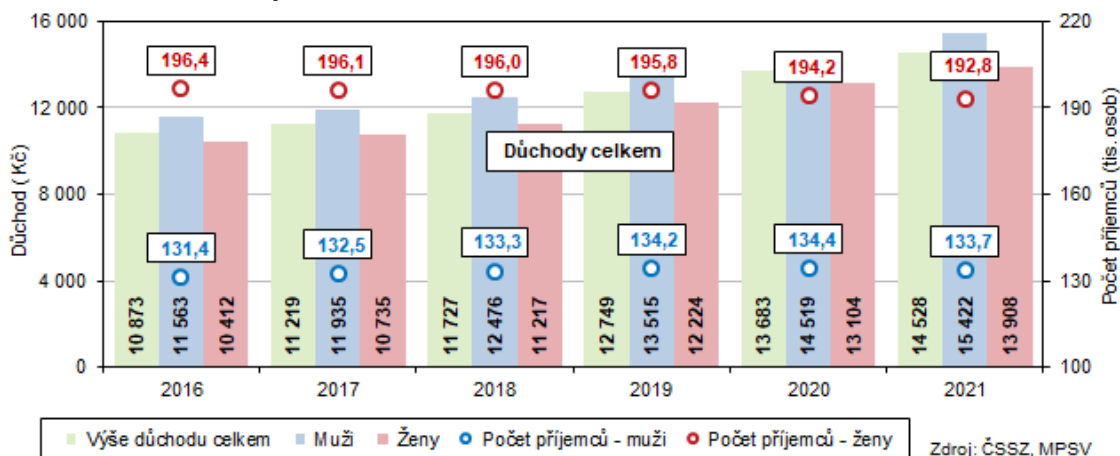
¹⁾ důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ vdovský/vdovecký důchod vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

KOMENTÁŘ

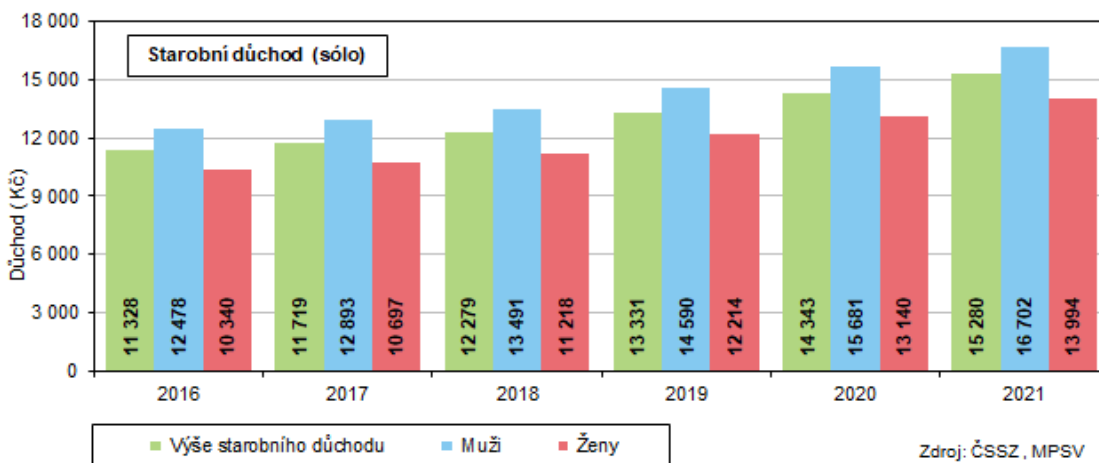
Jihomoravský kraj výši celkového důchodu **dlouhodobě zaostává za průměrem České republiky**. V roce 2021 **celkový důchod** vyplácený v Jihomoravském kraji **dosáhl částky 14 528 Kč** a proti průměru ČR byl o 287 Kč nižší, ve srovnání s ostatními kraji byl 4. nejnižší.

Graf 1 Vývoj výše důchodu celkem a celkového počtu příjemců důchodu v Jihomoravském kraji

Čtyři pětiny z celkového počtu osob pobírajících důchod tvořili starobní důchodci. Na konci roku 2021 **starobní důchod** (starobní důchod vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v kraji pobíralo 264,5 tis. osob, tj. 81,0 % z celkového počtu osob pobírajících důchod. Meziročně jejich počet poklesl o 2 194 osob. I mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, v roce 2021 bylo v kraji 160,2 tis. žen (meziroční pokles o 1 605) a 104,3 tis. mužů (meziroční pokles o 589). Počet mužů se proti roku 2016 zvýšil o 3,0 tis., počet žen poklesl o 4,2 tis.

Graf 2 Vývoj výše starobního důchodu starobního důchodu v Jihomoravském kraji (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

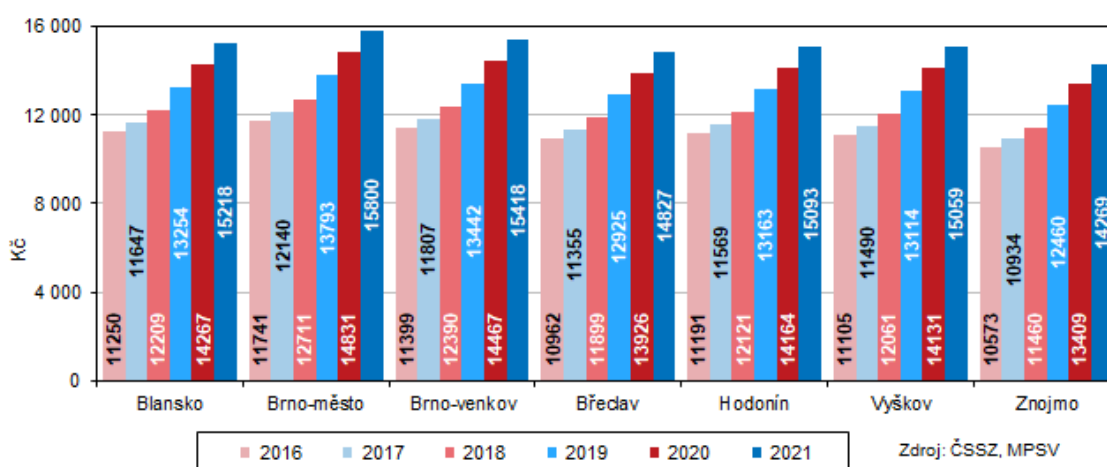
Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v Jihomoravském kraji, který na konci roku 2021 **činil 15 280 Kč**, byl proti průměru ČR nižší o 173 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl 7. nejvyšší (resp. 8. nejnižší). Nejvyšší důchody celkové i starobní byly v prosinci roku 2021 vypláceny v hl. m. Praze. Nejnižší

KOMENTÁŘ

celkové důchody měli důchodci v Ústeckém kraji, nejnižší starobní důchody pobírali důchodci žijící v Karlovarském kraji. **Starobní „sólo“ důchod mužů v kraji dosáhl v prosinci 2021 částky 16 702 Kč a o 2 708 Kč převyšoval důchod žen (13 994 Kč).** Rozdíl v důchodech mužů a žen se zvyšuje každoročně, v roce 2016 rozdíl činil „jen“ 2 138 Kč.

Vývoj výše starobních důchodů v okresech Jihomoravského kraje (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v minulých letech ukazuje graf 3. Nejvyšší starobní důchody byly v uplynulých letech tradičně vypláceny v okrese Brno-město, nejnižší, a to také v celém období, v okrese Znojmo.

Graf 3 Starobní důchod v okresech Jihomoravského kraje (stav v prosinci)
(bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Téměř jedna pětina všech příjemců důchodů v kraji (58,9 tis., tj. 18,0 % z celku) byly ženy pobírající **vdovský důchod** (včetně souběhu se starobním nebo invalidním důchodem). Ve vývoji jejich počtu je zřejmý postupný pokles (meziroční pokles o 291 žen, proti roku 2016 pokles o 3,2 tis.). Počet mužů pobírajících **vdovecký důchod** meziročně nepatrně vzrostl (o 26 mužů), oproti roku 2016 se mírně snížil (o 32 mužů).

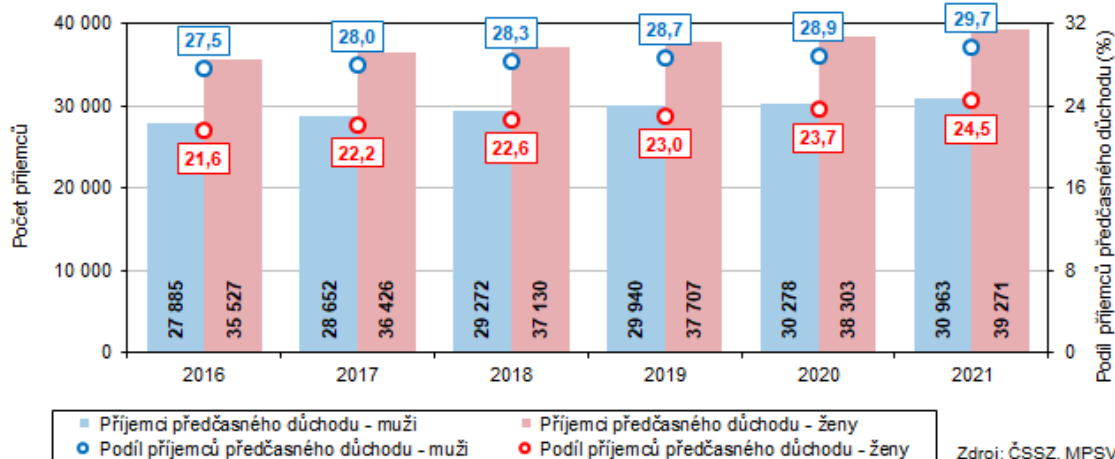
Celkem 54,7 tis. osob (16,7 % z celkového počtu) pobírá některou ze **tří kategorií invalidního důchodu**. V porovnání stavu v roce 2021 s rokem 2016 se počet osob pobírajících invalidní důchod 1. stupně zvýšil o 2 179 pobírajících, u osob s invalidním důchodem 2. stupně došlo k nárůstu o 1 171 osob. Naproti tomu počet osob s invalidním důchodem 3. stupně poklesl o 2 625 osob.

Mezi příjemci starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem bez poměrného starobního důchodu) bylo na konci roku 2021 **70,2 tis. příjemců předčasného starobního důchodu** (meziročně o 1 653 osob více). **Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na celku se postupně zvyšuje**, v roce 2016 činil 23,9 % a v roce 2021 již 26,6 %. U mužů v kraji byl na konci roku 2021 podíl předčasných důchodů výrazně vyšší (29,7 % proti 24,5 % u žen). V porovnání s rokem 2016 se ale výrazněji zvýšil počet pobírajících předčasný důchod mezi ženami – nárůst o 3,7 tis., počet mužů s předčasným důchodem se zvýšil o 3,1 tis. Z okresů kraje byl nejvyšší podíl předčasných důchodů celkem i podle pohlaví v okrese Znojmo (41,7 % celkem, 46,7 % u mužů a 38,3 % u žen), nejnižší pak ve všech kategoriích v Brně-městě (19,0 % celkem, 20,7 % u mužů a 17,9 % u žen).

Podrobný výčet výše důchodů podle druhu a pohlaví v okresech Jihomoravského kraje v tabulce 3 je dokladem toho, že **výše důchodů mužů je výrazně vyšší**, jedinou výjimkou jsou sirotčí důchody - v kraji celkem a v 5 okresech byl důchod žen vyšší.

KOMENTÁŘ

Graf 4 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví v Jihomoravském kraji
(včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Tab. 3 Důchody v okresech Jihomoravského kraje podle pohlaví (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	Jm kraj	Blansko	Brno -město	Brno -venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Průměrná měsíční výše důchodu - muži								
Důchody celkem	15 422	15 220	16 094	15 618	14 807	14 900	15 407	14 699
v tom důchody:								
starobní plný ¹⁾	16 702	16 603	17 255	16 931	16 160	16 597	16 511	15 547
starobní poměrný ¹⁾	6 555	6 400	6 435	7 272	6 322	6 575	6 705	6 884
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	13 817	14 232	13 520	14 347	13 480	13 897	13 939	13 289
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	9 248	9 461	8 860	9 531	9 215	9 463	9 356	8 966
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	7 964	8 156	7 738	8 107	7 930	8 028	7 951	7 801
vdovecký celkem ²⁾	18 148	17 946	18 792	18 310	17 405	17 958	17 828	17 184
sirotčí	7 924	7 873	7 913	8 080	7 908	7 880	8 233	7 513
Průměrná měsíční výše důchodu - ženy								
Důchody celkem	13 908	13 736	14 571	13 794	13 452	13 480	13 755	13 305
v tom důchody:								
starobní plný ¹⁾	13 994	13 875	14 616	13 945	13 583	13 671	13 709	13 059
starobní poměrný ¹⁾	5 509	5 091	5 509	5 784	5 495	5 193	5 641	5 642
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	13 030	13 340	12 870	13 404	12 779	12 936	13 010	12 687
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	8 663	8 767	8 515	8 765	8 641	8 690	8 849	8 555
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	7 430	7 606	7 369	7 471	7 414	7 454	7 353	7 279
vdovský celkem ²⁾	16 086	15 926	16 853	15 912	15 700	15 773	15 721	15 357
sirotčí	7 980	8 153	8 024	8 197	7 975	7 618	8 050	7 806

¹⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

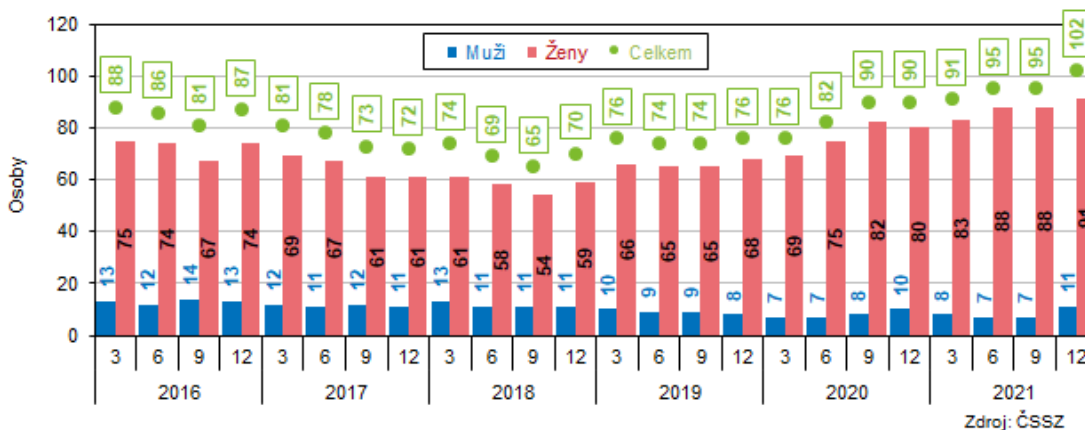
²⁾ vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

U mužů byly nejvyšší invalidní důchody 3. a 2. stupně vypláceny v okrese Brno-venkov, u žen 3. stupně v okrese Blansko, 2. stupně v okrese Vyškov; invalidní důchody 1. stupně pro obě pohlaví byly vypláceny v okrese Blansko. Nejvyšší vdovské či vdovecké důchody stejně jako starobní důchody byly vypláceny v Brně-městě. Nejvyšší sirotčí důchod pro muže byl vyplácen v okrese Vyškov, pro ženy pak v okrese Brno-venkov.

KOMENTÁŘ

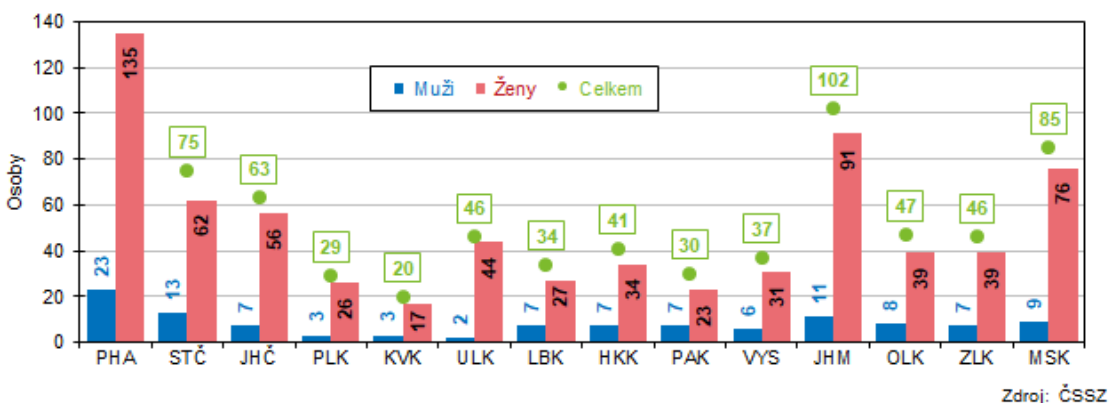
Jako doplnění je možno uvést informaci o počtu sto a víceletých příjemců starobních důchodů. **V prosinci 2021 bylo v Jihomoravském kraji 102 starobních důchodců ve věku 100 a více let (91 žen a 11 mužů).** Jejich celkový počet na konci roku byl v pětiletém porovnání nejvyšší, meziročně vzrostl o 12 (11 žen a 1 muž).

Graf 5 Příjemci starobního důchodu v Jihomoravském kraji ve věku 100 a více let

V České republice bylo na konci roku 2021 evidováno celkem 813 starobních 100 a víceletých důchodců. Nejvíce jich bylo evidováno v Praze (158), jihomoravský počet 100 a víceletých důchodců je 2. nejvyšší. První v pořadí krajů je Praha i v případě, že přepočteme počet stoletých a starších na sto tisíc příjemců starobního důchodu (61,8), Jihomoravský kraj je s hodnotou 38,6 na 3. místě. Nejméně 100 a víceletých důchodců v absolutním vyjádření bylo v roce 2021 v Karlovarském kraji (20), v relativním vyjádření v Plzeňském kraji (22,0 sto a víceletých na sto tisíc důchodců).

Graf 6 Příjemci starobního důchodu ve věku 100 a více let podle krajů (stav v prosinci 2021)

Kontakt:

Mgr. Tomáš Svozil
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: tomas.svozil@czso.cz
tel.: 542 528 115